



*Wsparcie uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym w środowisku wielkomiejskim.
Rozwiązania na przykładzie m. st. Warszawy.*

9 -10 maja 2013 r.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz. U. Nr 149, poz. 887)

Zmiany w sposobie kierowania młodzieży
do młodzieżowych ośrodków wychowawczych (MOW)
i młodzieżowych ośrodków socjoterapii (MOS)
od 1 stycznia 2012 r.



Miasto st. Warszawa prowadzi 3 Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze:

- **MOW Nr 2** – Warszawa, Rembertów, ul. Strażacka 57, w strukturze ośrodka istnieją: Szkoła Podstawowa Specjalna 131 i Gimnazjum Specjalne Nr 129,
- **MOW Nr 3** im. dr Grzegorza Maja – Warszawa, Wawer, ul. Patriotów 90, w strukturze ośrodka istnieją: Szkoła Podstawowa Specjalna 137 i Gimnazjum Specjalne Nr 140,
- **MOW Nr 4** – Warszawa, Mokotów, ul. Dolna 19, w strukturze ośrodka istnieją: Szkoła Podstawowa Specjalna 201 i Gimnazjum Specjalne Nr 134



Miasto st. Warszawa prowadzi 7 Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii, a także Specjalny Ośrodek Wychowawczy:

- MOS Nr 1 „S.O.S.”** – Warszawa, **Mokotów**, ul. Rzymowskiego 36, tel.: 22 647 01 16, w strukturze ośrodka istnieją: LXI Liceum Ogólnokształcące, hostel- koedukacja;
- MOS Nr 2 „KAŹ”** – Warszawa, **Wawer**, ul. Zorzy 17, tel.: 22 613 35 76, 22 613 35 42, w strukturze ośrodka istnieją: Gimnazjum Nr 138, LXXXV Liceum Ogólnokształcące, hostel- koedukacja;
- MOS Nr 3, „Dom na Trakcie”**- Warszawa, **Wawer**, ul. Trakt Lubelski 40, tel.: 22 872 93 67, 22 872 50 18, w strukturze ośrodka istnieje: Gimnazjum Nr 110 i internat- koedukacja;
- MOS Nr 4, Warszawa, Bielany**, ul. Reymonta 16, tel.: 22 834 63 02, 22 834 86 84, w strukturze ośrodka istnieje: Gimnazjum Nr 154, internat dla chłopców;
- SOW Nr 5, Warszawa, Śródmieście**, ul. Rynek Nowego Miasta 4, tel.: 22 831 50 33, w strukturze ośrodka istnieje internat – uczniowie uczęszczają do szkół ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych- koedukacja;
- MOS Nr 6, Warszawa, Wola**, ul. J. Brożka 26, tel.: 22 8361125, 22 836 78 73, w strukturze ośrodka istnieje: Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 331, Gimnazjum Nr 64, internat-koedukacja;
- MOS Nr 7, Warszawa, Praga-Południe**, ul. Osowska 81, tel.: 22 516 98 20, w strukturze ośrodka istnieje: Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 348, Gimnazjum Nr 162, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 63, internat dla chłopców;
- MOS Nr 8, Warszawa, Wawer**, ul. Podmokła 4, tel.: 22 615 27 50, w strukturze ośrodka istnieje: Szkoła Podstawowa nr 349 (IV, V, i VI klasa), internat-koedukacja.



Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem - objęta pomocą w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych w r. szk. 2011/2012.

W szkołach gimnazjalnych wchodzących w skład MOW uczy się obecnie - **133** uczniów, w tym **81** chłopców i **52** dziewcząt

Opieką internatu objętych jest **133** wychowanków i wychowanek w **11** grupach wychowawczych



Inne formy pomocy dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych w r. szk. 2011/2012:

- **W MOW nr 2, ul Strażacka 57** wychowanki uczestniczą w kursach zawodowych organizowanych przez Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 5 przy ul. Mińskiej m. in. w kursach kelnerskim, obsługi kas fiskalnych oraz florystycznym.
- Prowadzą działania prospołeczne przejawiające się w organizowaniu zajęć biblioterapeutycznych dla pacjentów szpitali dziecięcych. Współpracują ze Stowarzyszeniem KLANZA w organizacji festynów rodzinnych na terenie Warszawy,
- Współpracują z organizacjami pozarządowymi,
- Od 2006 r. w Teatrze LALKA dziewczęta przygotowują i wystawiają przedstawienia wspólnie z zawodowymi aktorami,
- Corocznie, od ponad 20 lat, Ośrodek organizuje Ogólnopolskie Spotkania Małych Form Teatralnych dla młodzieży z placówek oświatowych i opiekuńczych oraz Turnieje Mini - Siatkówki Dziewcząt.



Inne formy pomocy dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych w r. szk. 2011/2012:

- **MOW nr 3, ul. Patriotów 90** oferuje młodzieży szereg zajęć pozalekcyjnych m.in. informatycznych, modelarskich, plastycznych, technicznych, „Klub Europejski”.
- W Ośrodku działa koło PTTK, sekcja sportowa i techniczna.
- Corocznie wychowankowie organizują i uczestniczą w Memoriale Lekkoatletycznym im. dr G. Maja, patrona placówki.
- W placówce funkcjonuje 244 DH Namiestnictwa Drużyn „Nieprzetartego Szlaku” Komendy Hufca Warszawa Praga Południe,
- We współpracy z ZHP na terenie placówki organizowana jest impreza sportowo – rekreacyjna dla niepełnosprawnych harcerzy,
- Wychowankowie uczestniczą w biegach masowych oraz współtworzą Warszawską Ligę Piłkarską Placówek.



Inne formy pomocy dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych w r. szk. 2011/2012:

- **MOW nr 4, ul. Dolna 19** oferuje młodzieży szereg zajęć: z profilaktyki uzależnień, socjoterapeutyczne, w tym trening „ART”, treningi edukacyjne,
- W ramach wypoczynku letniego obozy rekreacyjno – wypoczynkowe wspólnie z 56 Specjalnością Drużyną Harcerską,
- Od 2010 r. przy Ośrodku działa Harcerski Klub Specjalnościowy „Exodus”. Wychowankowie biorą udział w akcjach harcerskich, pomagają podczas uroczystości na terenie miasta,
- Ośrodek oferuje liczne zajęcia sportowe dla młodzieży np. zajęcia w postaci mini – ligi tenisa stołowego, piłki siatkowej, rozgrywek piłkarskich, szachowych itp.
- Ośrodek współpracuje z młodzieżowymi domami kultury, muzeami (m. in. Muzeum Stutthof), bibliotekami publicznymi, stowarzyszeniami i fundacjami.



SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- Zgodnie z § 21 ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631)
- „Młodzieżowy ośrodek wychowawczy i młodzieżowy ośrodek socjoterapii współpracują ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczęszczających do tych szkół.”



SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- Specjalistyczne Punkty Konsultacyjne (SPK) powstały z inicjatywy Biura Edukacji Urzędu miasta stołecznego Warszawy oraz Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń. SPK rozpoczęły działalność od września 2010 roku.
- W dziesięciu miejscach w Warszawie specjaliści – praktycy służą wsparciem adresowanym do nauczycieli, pedagogów, wychowawców, rodziców i opiekunów, mających problemy z dziećmi i młodzieżą, które w szczególności są związane z zagrożeniem niedostosowaniem społecznym, z trudnościami występującymi w zachowaniu, trudnościami w kontaktach społecznych, nierealizowaniem obowiązku szkolnego. SPK udzielają także, wsparcia rodzicom/opiekunom, a także nauczycielom pracującym z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną, z niepełnosprawnością ruchową, z dysfunkcją wzroku oraz złożonymi niepełnosprawnościami.



SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

SPK specjalizują się w dwóch głównych obszarach pomocy:

-problemy wychowawcze dzieci i młodzieży, problemy dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Zgłoszenia przyjmowane są telefonicznie, mailowo lub bezpośrednio w Punkcie. Terenem działania Specjalistycznych Punktów Konsultacyjnych jest miasto stołeczne Warszawa. Pomoc udzielana w punktach jest bezpłatna. Nie obowiązuje rejonizacja.



SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- **1 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Mokotów-** w **Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 1 „SOS”- ul. Rzymowskiego 36.**
- **2 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Wawer-** w **Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2 „Kąt”- ul. Zorzy 17.**
- **3 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Wola** - w **Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 6 - ul. J. Brożka 26.**
- **4 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Praga Południe** - w **Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 7 - ul. Osowska 81.**
- **5 SPK-** dla problemów związanych z zaburzeniami zachowania i zagrożeniem niedostosowania w dzielnicy **Bielany** - **Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 4** w **Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych - ul. Reymonta 16.**



SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- **6 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością umysłową, w dzielnicy **Śródmieście** w **Zespole Szkół Specjalnych nr 85 - ul. Elektoralna 12/14.**
- **7 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością wzroku, w dzielnicy **Śródmieście** w **Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 8 - ul. Koźmińska 7**
- **8 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością umysłową, w dzielnicy **Wawer** w **Zespole Szkół Specjalnych nr 95 - ul. Hafciarska 80/86**
- **9 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością umysłową, w dzielnicy **Targówek** w **Zespole Szkół Specjalnych nr 98 - ul. Bartnicza 2**
- **10 SPK-** dla problemów związanych z niepełnosprawnością umysłową, w dzielnicy **Praga Północ** w **Zespole Szkół Specjalnych nr 38 - ul. Namysłowska 10**



SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- Funkcjonowanie Specjalistycznych Punktów Konsultacyjnych przyczyniło się do zwiększania efektywności systemu wychowawczego w Warszawie.
- W 2012 roku udzielono łącznie **1.262 konsultacji**, w tym **786** konsultacji bezpośrednich, 476 konsultacji telefonicznych i e-mailowych.
- Do punktów zgłaszali się różnorodni klienci. Nie tylko rodzice z dziećmi i przedstawiciele oświaty, ale również pracownicy takich instytucji jak: prokuratura, sądy, ośrodki pomocy społecznej, policja i urzędów miejskich.



SPECJALISTYCZNE PUNKTY KONSULTACYJNE

- Największą liczbą klientów byli rodzice lub opiekunowie dzieci w wieku szkolnym, którzy łącznie skorzystali z **303 konsultacji indywidualnych** oraz **213 konsultacji** wraz z dziećmi. Kolejną sporą grupą klientów stanowili nauczyciele i wychowawcy, którzy korzystali ze **137 konsultacji** w formie mediacji, rozmowy indywidualnej, wypracowywania narzędzi pracy oraz udzielania wsparcia. Pozostałe osoby skorzystały z **36 konsultacji**.
- **W roku szkolnym 2011/2012 Specjalistyczne Punkty Konsultacyjne kontynuują swoją działalność.**



Polityka Edukacyjna 2008-2012 r. - program strategiczny - „Edukacja dla wszystkich włączająca i przeciwdziałająca segregacji edukacyjnej i społecznej”

- **Realizacja Kursów Zawodowych** - W latach 2008-2012 przeprowadzono VII edycji kursów zawodowych dla młodzieży z Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii i Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych. Dzięki aktywnej współpracy Biura Edukacji, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego oraz szkół i placówek specjalnych ponad **500 uczniów** ukończyło kursy zawodowe z wynikiem pozytywnym. Celem kursów było nabycie umiejętności zawodowych i podniesienie kompetencji społecznych przez wychowanków MOS i MOW.



Polityka Edukacyjna 2008-2012 r. -program strategiczny- „Edukacja dla wszystkich włączająca i przeciwdziałająca segregacji edukacyjnej i społecznej”

- Największym powodzeniem cieszyły się kursy zawodowe:
- obsługi kas fiskalnych,
- kelnera,
- montażu instalacji i urządzeń sanitarnych,
- podstawowym, naprawy i montażu instalacji elektrycznych,
- technologii robót wykończeniowych w budownictwie,



Zmiany w sposobie kierowania do MOS

Od 01 stycznia 2012 r. sądy rejonowe nie mogą stosować środka wychowawczego w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku socjoterapii wobec nieletnich zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Środek ten może być stosowany wobec młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym tylko w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym - MOW



Problemy do rozwiązania

- Dotychczas problemy, dotyczące uczniów, którzy sprawiają duże kłopoty wychowawcze szczególnie w szkołach gimnazjalnych, były najczęściej rozwiązywane w ten sposób, że szkoły poprzez działania prewencyjne zmuszone były do permanentnego współdziałania z policją i sądem rejonowym. Działania takie skutkowały częstym umieszczaniem uczniów na podstawie decyzji sądu rodzinnego w placówkach socjoterapeutycznych (MOS) lub resocjalizacyjnych (MOW).
- Obecnie na podstawie decyzji sądu rejonowego uczniowie mogą być kierowani jedynie do placówek resocjalizacyjnych (MOW)



Problemy do rozwiązania

- System kierowania do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych jest systemem ogólnopolskim, więc młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym może być skierowana do jednej z 85 placówek położonych na całym obszarze Polski. W sytuacji, gdy nie jest absolutnie konieczne umieszczenie nastolatka w placówce, w wyniku decyzji sądu rejonowego zostaje on mimo to umieszczony w jednym z młodzieżowych ośrodków wychowawczych, bardzo często w znacznej odległości od miejsca swojego zamieszkania. Powstała w wyniku tej decyzji separacja między dzieckiem, a domem rodzinnym stanowi poważny problem w przywróceniu prawidłowej więzi i relacji z rodziną oraz skutecznej pracy szkół i służb pomocy rodzinie (np. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, powiatowe centra pomocy rodzinie, miejskie ośrodki pomocy społecznej itp.).



Problemy do rozwiązania

- Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii są szansą i wsparciem dla nauczycieli i pedagogów mających problemy wychowawcze ze swoimi uczniami.
- Sieć Specjalistycznych Punktów Konsultacyjnych służy pomocą szkołom w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi poprzez m.in. konstruowanie profesjonalnej pomocy elastycznie dostosowanej do zindywidualizowanych potrzeb każdego ucznia, opartej przede wszystkim na jego predyspozycjach i „mocnych stronach” oraz na profesjonalnej, służącej uczniowi pracy zespołowej.



Sukces w pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie może zapewnić:

- Dobrze wykwalifikowana kadra pedagogiczna,
- Odpowiednia sieć ośrodków,
- Angażowanie młodzieży w przedsięwzięcia edukacyjne, sportowe, kulturalne, rekreacyjne oraz wolontariackie,
- Resocjalizacja poprzez pracę, edukację, pomoc i sport,
- Otwarcie placówek na potrzeby miasta tj. rodziców, nauczycieli, specjalistów,
- Współpraca ośrodków z innymi ośrodkami z terenu całej Polski (wymiana dobrych praktyk),
- Współpraca ośrodków m. in. z instytucjami edukacyjnymi, kulturalnymi, sportowymi, pozarządowymi,
- Przeprowadzanie konsultacji w placówkach.





Biuro Edukacji Urzędu m.st. Warszawy

00-033 Warszawa ul. Górskiego 7

www.edukacja.warszawa.pl